

El que hem vist a la Xina Roja

IV — HANGTCHEOU

En arribar a l'estació ferroviària de Hangtcheou o Hangzhú, Huan el «conductator» de l'expedició, ens ve a rebre amb el seu constant somriure i la «colilla» de l'últim cigarret als dits. Resol ràpidament i amb autoritat quelcom que sembla una duana, tot seguit sortim a rodar per l'encant inefable de la població, que com ho pot copsar el més llué, ha estat una de les més extraordinàries ciutats residencials del món.

El Govern socialista no ha volgut destruir la bellesa dels llacs, plens de desmais, nenufars i lotus, ponts corbats i re-corbats, templets, passadissos a nivell d'aigua entre una illa artificial i la veïna.

Soprèn veure aquesta gent vestida de manera gairebé uniforme i anodina respectar tot el que els envolta. Ni un paper a terra. Per aquí sempre hi ha persones passejant-se (es treballa ininterrompudament en tres torns) i hem vist alguns afortunats que disfruten de la possessió d'una màquina fotogràfica que els hi ha vingut a les mans com a conseqüència d'haver guanyat un determinat concurs de producció, segons explica Tchai. Són màquines senzilles d'òptiques poc lluminoses. Algunes són japoneses. Tothom s'ho pensa molt abans de tirar un foto. Sovint enç llencen mirades d'intel·ligència, amb un lleu somriure que vol dir: —Jo també en tinc d'això.

Si hom s'hi acosta i extén la mà per evitar l'entrada del sol en un contrallum, ens ho agraeixen immediatament i tot seguit. «Som del mateix club» encara que sigui a través de moviments de mans, dits i ulls. El xinès actual no és esquerp i és feliç de relacionar-se amb l'occidental, sempre, teòricament, amic de la Xina socialista. El «trio» que ens acompanya somriu a qualsevol contacte i ràpida i alegrement es presta a fer de traductor. Malgrat això quan incidentalment contactem amb un desconegut sense la seva presència, és evident el seu disgust i l'acritud amb que parlen després amb el ciutadà xinès en termes que, està clar, no entenem però intuïm. Això no té res que veure amb els venedors oficials, semi-privats i dels magatzems de l'amistat.

Hem passejat molt a peu i en barca (on hi teníem preparat, també, el the) i hem estat pensant: Quants il·locs bucòlics hi ha al món semblants a Hangzhú? Ens sembla que molts. Locarno, Como, Maggiore, Atitlan, etc., etc. Com és possible que en aquest hi trobem quelcom diferent de tots els altres? Simplement la circulació rodada de les vores és pràcticament inexistent. Algú diu que això és un retràs. És possible però us puc assegurar que la bellesa òptica té d'anar de la mà de la pau acústica, sense motors, crits ni violències.

Per al tractament de les malalties que la nostra civilització ocasiona al sistema nerviós hom recomanaria anar a Hangtcheou. Llàstima que quan s'hi pugui anar, la «civilització» ja hi

haurà portat tant d'aldarull com als altres racons bucòlics d'aquests mons de Déu. L'encant s'haurà trencat. I això no ho podrà evitar ni Mao Tse-tung, ni Chu en Lai, ni cap dels que els succeiran. Però reconegueu-ho: un món sense lladres, «hippies», «melenes» i trial bé val la pena de fer el viatge.

En aquestes pergoles i per aquests jardins Mao i Nixon cercaren un relax amistós de les tenses converses de Pekin. Diu que Nixon feia anar el cap d'un cantó a l'altre tot murmurant —On es podrien fer 3 o 4 llacs com aquest en els Estats Units? Aquí també hem vist el temple de Lin Yin, un dels més importants de Xina, amb imatges terrorífiques barreja de budisme i sintoisme. No he pogut escatir el significat d'aquesta mena de budes empenyats fins el paroxisme. Quan ho preguntem, ens somriuen commiserativament, tot comentant: —Ideas mágicas de otros tiempos...

Com he dit abans hi ha gent per tot arreu perquè sempre hi ha productors en dia de festa. Treballen 50 hores setmanals. Mao els hi va demanar aquest esforç per tal d'aconseguir la reconstrucció del país. Naturalment a ningú no se li va ocórrer dir que no. Com a Rússia, com a l'Itàlia de Mussolini, com a Cuba, com a Portugal...

Hi ha també les grutes del dragó Groc plenes de llegendes i suggestions però realment hem vist moltíssimes grutes molt més interessants arreu del món.

A la nit i en el mateix hotel ens projecten un film. De guerra, patriòtic. En ell la mort de l'heroï lluitant contra tot un exèrcit fa que la seva estimada es torni també heroïna defensant el poble contra Chiag-Kai-Shek. Resulta una obra que vol ésser patètica amb una dimensió oriental que a nosaltres ens obliga a dissimular el somriure. Bona fotografia en blanc-negre. Film que en el món occidental cap empresari s'atreveria a llogar, tot i comptant amb l'atret de la seva procedència.

També hi ha a Hangtcheou el seu magatzem de l'amistat «Friendship store» únic establiment amb anunci sense ideogrames. Com a Canton, Shangai, Pekin, etc. Aquests magatzems funcionen de manera molt diferent dels Beriozka russos.

A Rússia no s'admeten rubles en les botigues per a estrangers. Hom ha de fer cua per a què una dependenta l'atengui, després fer cua per a què la caixa faci el càlcul del valor de la divisa, formalitzi el tikit i altra cua per a què la primitiva dependenta entregui la compra embotellada.

A Xina la mateixa persona que despatxa, cobra en la pròpia moneda xinesa, o sigui el yuan. Si un no en porta prou pot canviar a dintre del mateix magatzem, totalment apart de la compra feta. Però és que Xina es mostra contrària a l'estúpida idea russa que «la cua és una demostració de civisme i de cultura», quan realment és una demostració d'insuficient preparació.

Les coses a Xina són, en general, molt més econòmiques que a Rússia per la subestimació de la mà d'obra. Jo he pogut comprar unes magnífiques estovalles brodades i amb aplicacions de malla, de 12 serveis, quin valor seria a Barcelona de 20 a 25.000 pessetes. Vaig pagar un valor proporcional a 3.500 pessetes. Darrerament a Rússia les adquisicions no són aventatjoses. En 1972 tot el que es venia a l'aeroport de Moscú (hors taxes) es trobava molt més econòmic a l'aeroport francès d'Orly.

Una darrera observació monetària molt allisonadora.

Valors relatius i absoluts del ruble i el yuan.

Com tothom sap, són divises dèbils que no es poden extreure ni introduir en els respectius països. Però a París «Chez Bourboule» poden vendre's i comprar-se en mercat negre tota mena de divises. Veiem els preus en 1973.

Yuan: Preu oficial en entrar = 0'50 \$ Chez Bourboule = 0'35
Ruble: Preu oficial en entrar = 1'30 \$ Chez Bourboule = 0'25

El que vol dir inqüestionablement que els xinos no mantenen una entelèquia com els russos i que en realitat el yuan val més que el ruble, malgrat sigui comparant-los amb